

Æble/PæreNYT

Nr. 19 // 11. juli 2017

Ferieafvikling 2017

Hanne Lindhard: uge 28.

Maya Bojesen: uge 29, 30, 31.

Lene Baarts: uge (28), 29, 30. Vil grundet kursus i uge 28 kun være begrænset tilgængelig på telefonen.

INDHOLD:

Ferieafvikling 2017 1

FÆLLES 1

Æblevikler 1

Opbevaring og holdbarhed 3

KONVENTIONELT 3

Sene viklere 3

Pærebladlopper 5

Rød æblebladlus 5

Husk datoerne 6

Bladgødsning 7

Bladgødsning - Calcium 7

Ændret bekendtgørelse for føring og indberetning af sprøjtejournaler træder i kraft 1. juli 2017 8

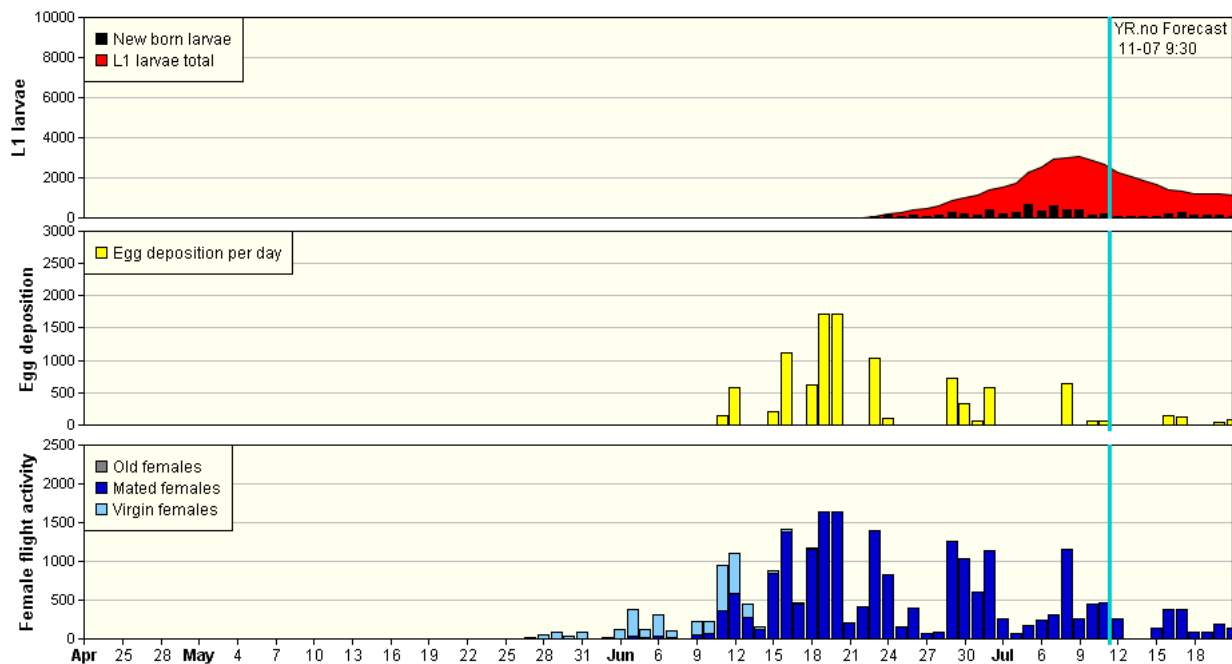
Fonden for økologisk landbrug: 8

FÆLLES

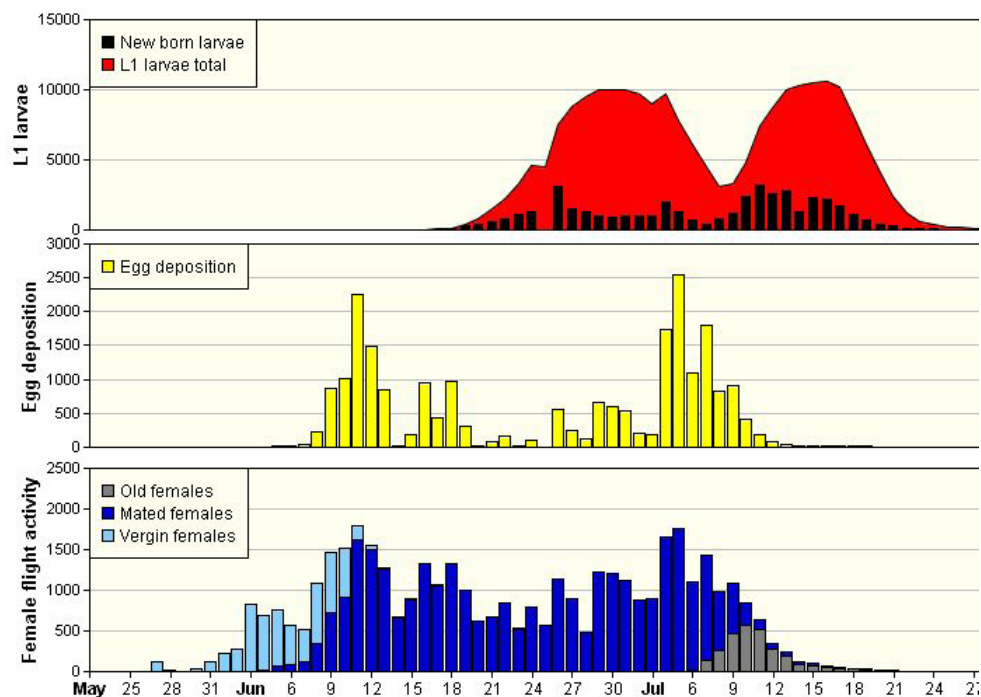
Æblevikler

- Varsling i RIMpro viser, at der nu bliver nedgang i klækningen på grund af, at der som følge af lavere temperaturer, har været mindre flyvning/æglægning sidst i juni/begyndelsen af juli.
- Dette betyder dog ikke, at vi kan regne med at det er slut med æblevikleren for i år! Bliver det igen favorable forhold for flyvning/æglægning er det sandsynligt, at vi får en ny flyvetop ved en næste varmeperiode, og følgelig en ny klækketop. Det har vi før set i andre år (se figur fra 2014 nedenfor).
- Følg med i fælderne i egen plantage!
- Husk at skifte feromonkapslerne når der er gået 4-5 uger siden de blev lagt i/skiftet sidst. Skift også limplader, hvis de har hængt længe og har fanget meget eller er støvet til.
- Madex er førstevalg til bekæmpelse af æblevikler og bruges, når æggene klækker. Der bruges 50 ml/ha i hver behandling og der behandles ca hver 7. dag i den periode hvor æggene klækker.
- Ved temperaturer godt over 20 grader forventes at der skal behandles ca. 2-2½ uge efter flyvetop, i køligere vejr går der omkring 3 uger fra æglægning til klækning.
- **Kraftig regn, når æggene klækker, mindsker larvernes succesrate.** Derfor må vejrudsigten indgå i vurderingen af behov/tidspunkt for behandling.
- Madex kan blandes med det meste. Dog må Madex ikke blandes med midler, der indeholder kobber eller midler med lave- eller høje pH-værdier. pH i opløsningen bør være mellem pH 6-8. Madex må ikke blandes med pH sænkende produkter, altså heller ikke MAP.
- Feromonforvirring: Nogle år og på nogle lokaliteter kan trykket af æblevikler være så stort, at det på trods af opsætning af feromonforvirring kan være nødvendigt at behandle med Madex. Marc Trapman mener, der ikke er nogen klar skadetærskel og at der i den første/anden uge af flyvningen kan være store fangster uden at der bliver skade, men derefter skal man ved fangst på 5 (eller mere) om ugen i hver fælde være klar over at feromonforvirring alene ikke er tilstrækkeligt til at bekæmpe æblevikler.

RIMpro-Cydia location Aarslev Imetos M24 - 2017

Æblevikler. Varsling i RIMpro på Årslev med biofix sat til 24.05.2017 viser, at der nu bliver nedgang i klækningen af æg på grund af, at der som følge af lavere temperaturer har været mindre flyvning/æglægning sidst i juni/begyndelsen af juli.

Æblevikler. Varsling i RIMpro på Årslev i 2014. Figuren er taget med for at illustrere hvordan der igen blev en klækketop efter nedgang i klækningen som følge af en periode med mindre flyvning/æglægning. Det er ikke resultatet af en anden generation, men skyldes viklere som ikke kom på vingerne første gang der var forhold for det.

Opbevaring og holdbarhed

- Feromonkapsler til fælder
Feromonkapsler opbevares bedst i tæt lukket originalemballage i fryser eller køleskab og er virksomme i 2 år ved opbevaring ved -25°C. Ved opbevaring f.eks. ved stuetemperatur vil feromonet begynde at fordampe inde i emballagen og når emballagen åbnes vil noget af feromonet fordampe, og kapslen vil følgelig indeholde mindre feromon.
- Isomate CLR feromonforvirring
Bør opbevares køligt ved ca. 5°C. Produktet er mindst holdbart i 2 år efter produktionsdatoen i den oprindelige pakning, når opbevaret ved en temperatur på 5°C.
- Madex
Ved opbevaring under 5°C er holdbarheden minimum 2 år fra produktionsdato. Opbevaret i fryseren er holdbarheden flere år fra produktionsdato. Opbevares køligt ved -18°C til +5°C.
- Turex
For Turex gælder holdbarhed i mindst 2 år. Opbevaring: Opbevares tørt og køligt. Høj luftfugtighed og temperaturer over 30°C vil nedsætte produktets effekt.

KONVENTIONELT

Sene viklere

- Sene viklere er en fællesbetegnelse for flere viklearter. Skadebilledet er gnav på overfladen af frugten sensommer/efterår.
- Det er meget individuelt, hvad der findes af viklearter og smittetryk i plantagerne! Det skal altid være situationen i egen plantage, som afgør middelvalg og det præcise tidspunkt for behandling.
- Husk at skifte feromonkapsler (åben ikke låget på kapslen til skarpspidset!), når de har hængt 4-5 uger. Skift også limplader, hvis de har hængt længe og har fanget meget eller er støvet til.
- Bekæmpelse med Steward eller Turex skal ske ca 2-3 uger efter fangst afhængig af hvor høj temperaturen er i perioden efter sværmning/æglægningen. Ved temperaturer godt over 20 grader forventes at der skal behandles efter ca. 2-2½ uge, i køligere vejr går der op til 3 uger efter fangst.
- Der er 7 dages behandlingsfrist på Steward. Der er ingen behandlingsfrist på Turex.
- Jo mindre larverne er, jo bedre effekt af bekæmpelsesmidlet.
- I plantager hvor der er et højt smittetryk kan man ikke forvente at få ram på alle larver af alle arterne i 1 sprøjtning. Så her må man følge fældefangster og erfaring, og eventuelt gentage behandlingen. Blev der fanget meget i juni kan det være tiden at behandle nu medio juli og så igen i begyndelsen af august. Brug dog ikke Steward mere end højst nødvendigt.
- Hvis man ikke har fælder, er det bedste bud at behandling skal ske i sidste halvdel af juli/begyndelsen af august.
- Nogle år har der ikke været behov for bekæmpelse af sene viklere i de sorter som plukkes tidligt (Discovery, Sunrise, Gråsten m.fl), hvis de plukkes før viklerne når at klække/gnave. Det er op til den enkelte om man har erfaring/fælder, der viser at man kan undlade at behandle de tidlige sorter.

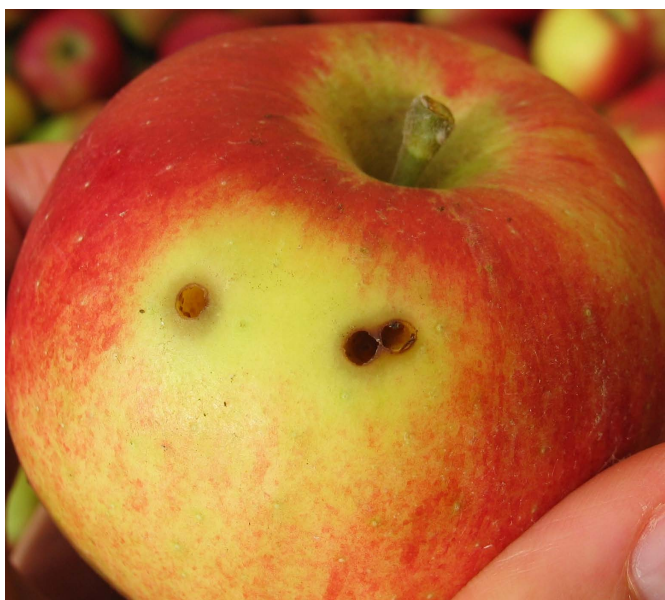
- Steward er desværre hård ved ørentvist og andre nyttedyr, mens Turex er harmløst for nyttedyr. Steward skader nyttedyr som blandt andet snyltehveps og ørentvist, der holder blodlus mm. med mere i skak
- De avlere, som har et smittetryk af Frugtskrælvikler (*Adoxophyes orana*) kan bruge Capex. Midlet forhandles af Borregård. Capex virker ene og alene på Frugtskrælvikleren.
- Husk at feromonforvirring Isomate ikke virker på Rød Knopvikler og Grå Knopvikler. Så trods feromonforvirring skal der behandles mod disse to arter, hvis der er fangst over skadetærskel.
- Hækvikler (*Archips rosana*): Æggene, som lægges i løbet af sommeren, klækker først til næste forår. Det vil sige, larver af denne art ikke vil føre til sene viklerskader og der er ikke grund til specifik bekæmpelse af denne art i løbet af sommeren.

Sen vikler-skade i Discovery 14. august 2012. Nogle år har der ikke været behov for bekæmpelse af sene viklere i de sorter som plukkes tidligt (Discovery, Sunrise, Gråsten m.fl.). Det er op til den enkelte om man har erfaring/fælder der viser, at man kan undlade at behandle de tidlige sorter.

Sen vikler-skade i Elstar 15. september 2011. Erfaringer viser at blandt andet Elstar er en af de sorter som er udsat for skade af sene viklere.

<<< Husk at behandling med Steward i august vil have sideeffekt på larver af **syrehveps** (cirkulært indgangshul i frugten). Første forudsætning for at undgå angreb af syrehveps er dog at holde ukrudtet nede.

Pærebladlopper

- Kig efter æg/nymfer af bladlopper. Er lopperne nemme at finde og hvis de sidder på frugterne bør der behandles.
- Movento giver en god bekæmpelse af bladlopper (jo yngre nymferne er, jo bedre effekt). For at forbedre virkningen af Movento tilsættes Pronet Alfa (ca. 1,5 l/ha)
- Er der kun få nymfer kan man holde bladkvaliteten ved lige med bladgødskning med 7 kg/ha kalisalpeter.
- Sugning medfører udskillelse af honningdug, hvori sodskimmelsvampe etablerer sig (primært på frugten på nuværende tidspunkt), så svampesprøjtning er en vigtig del af at holde frugten så pæn som mulig.
- Enkelte avlere har haft erfaring med Delan 0,5 kg/ha tilsat bladgødskning med kaliumbicarbonat 5 kg/ha har haft god hæmmende effekt på sodskimmelsvampene.

Pærebladlopper på årsskud. Er der mange bladlopper er der ikke noget at vente på - bekæmp med Movento.

<<< Pærebladlopper på frugt. Sodskimmelsvamp etablerer sig hurtigt efter begyndende angreb og kan i værste fald resultere i stort tab af salgbar frugt.

Rød æblebladlus

- Der er stadig gang i den røde æblebladlus. Rød æblebladlus flyver i løbet af sommeren over til sin sommervært (vejbred). Men så længe der er skudtilvækst vil lusen trives i æbletræerne.
- **I nyplantninger er der nul-tolerance af rød æblebladlus.** Hvis der er angreb i en grad så skudtilvæksten bliver påvirket bør behandling umiddelbart med Movento+Pronet Alfa vurderes.
- I ældre træer sidder lusene på nuværende tidspunkt i skudspidserne. Er der 1) **vingede individer** og er det 2) kun **få** skudspidser som er angrebet og er det 3) **kun skudspidserne** som er angrebet og 4) er **skudvæksten ved at lukke ned** og 5) er der **mange nyttedyr** (ørentvist, mariehønelarver, svirrefluelarver) kan man afvente at lusene flyver over på sin sommervært. Ellers skal der behandles.

- Teppeki må bruges højst 3 gange pr sæson og virker udmærket på rød æblebladlus om end lidt langsommere end Mospilan. Ved brug af Teppeki kan der gå mere end en uges tid før effekten kan ses. Teppeki er lidt mere skånsom mod nyttefaunaen end Mospilan. Mospilan må højst bruges 2 gange pr sæson.
- Der kan med fordel tilsættes sprede/klæbemidlet Pronet Alfa til Teppeki/Mospilan.

<<< Rød æblebladlus. Der er stadig gang i den røde æblebladlus, og det drager nyttedyrene fordel af. Her er en svirreflue-larve gået om bord i lusene.

<<< Rød æblebladlus. I nyplantninger og unge plantninger er der nul-tolerance af rød æblebladlus. Lusene vil trives så længe der er skudtilvækst - hvilket jo netop stimuleres i unge plantninger! Og angreb af rød æblebladlus vil påvirke skudtilvæksten.

Husk datoerne

- Pomoxon med reg. nr 96-4 kom på forbudslisten pr 1. juli 2017. Så her er der nu opbevarings- og anvendelsesforbud.
- Merpan 80 WG: Dispensationen gælder i perioderne: 1. april - **28. juli 2017** og 15. august - 12. december 2017. Fra den 28. juli til den 14. august er det ikke tilladt at anvende Merpan, men det må godt besiddes.

Bladgødskning

- Monoammoniumfosfat 12-27-0 (MAP) tilsættes for at sænke pH i sprøjtevæsken, og samtidig tilføres lidt fosfor. NB! Ved blanding med Madex skal pH i opløsningen være mellem pH 6-8, så bland ikke Madex i sammen med pH sænkende produkter hvis det resulterer i at pH bliver under 6.
- Vær forsigtig med bladgødskning når temperaturen er over 23°C i plantagen.
- Bladgødskning på glat frugt:

Glat frugt – 1. sprøjtning	Kvælstof	Urea	1-2	kg
	Mangan	YaraVita Mantrac Pro	0,75	ltr.
	Zink	YaraVita Zintrac	0,15	ltr.
Glat frugt – 2. sprøjtning	Kvælstof	Urea	1-2	kg
	Magnesium	Bittersalt	7	kg
	Bor	Solubor	1	kg
Glat frugt – 1 måned før høst	Calcium	Hyppige behandlinger med 4 kg calciumchlorid + 0,5 l Aminosol + 0,25 l Mantrac + 0,1 l Zintrac		

Bladgødskning - Calcium

- Følgende blanding kan bruges. Den giver både god tilførsel af calcium og tilfører også mikro-næringsstoffer:
- **Calciumklorid 5-6 kg/ha + Aminosol 0,5 l/ha + Mantrac 0,25 l/ha + Zintrac 0,1 l/ha**
- I pærerne anbefales det at calcium-sprøjte Lucas for at undgå priksyge. Clara Frijs og andre sorter kan med fordel behandles for at forbedre kvaliteten/holdbarheden.
- NB! Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C. Ved 22-27°C bruges max 3-4 kg/ha.
- Gå altid ned til 3-4 kg/ha calciumklorid i Mutsu/Boskoop.
- Aminosol må ikke bruges på dunet frugt i æbler pga fare for skrub. Men husk ellers at bruge Aminosol i denne blanding, da det er dette, som gør blandingen "blød" og let optagelig samt forhindrer svidningsskader, som tidligere sås ved brug af ren calciumklorid.
- Kalksalpeter/Calcinit 6 kg/ha kan bruges, hvis der også er behov for kvælstof (lyse blade/svag vækst).
- Bland ikke calcium med produkter som indeholder sulfat eller fosfor, som f.eks. bittersalt, MAP, MKP m.m.
- De nævnte produkter/blandingen er blot et forslag. Hvis man har gode erfaringer med at bruge et bestemt produkt er der intet i vejen for at fortsætte med samme produkt.

Svækkede sporeblade fra frosten tidligere i år vil have betydning for hvor meget calcium, som blev indlejret i frugten omkring blomstring. Frugter som sidder på træer med lille frugtbelastning vil desuden være ekstra udsatte for priksyge/dårlig holdbarhed fordi frugten vil have tendens til at blive (for) stor, så det calcium, der er i frugten, vil blive "fortyndet". Desuden er der konkurrence fra skuddene om calcium, og skudvæksten i træer med lille frugtbelastning vil ofte være større. >>>

Ændret bekendtgørelse for føring og indberetning af sprøjtejournaler træder i kraft 1. juli 2017

Jordbrugere med under 10 hektar har nu også pligt til at føre sprøjtejournal. Det er præciseret i bekendtgørelsen at alle professionelle jordbrugere er omfattet af kravet om at føre sprøjtejournal.

Bekendtgørelse om sprøjtejournal for alle professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler og indberetningspligt for nogle jordbrugsvirksomheder og gartnerier mv.

I den nye bekendtgørelse fremgår det bl.a.:

- Professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler har pligt til at føre sprøjtejournal. Ved en professionel bruger forstås enhver person, der anvender plantebeskyttelsesmidler i forbindelse med sine erhvervsmæssige aktiviteter, herunder sprøjteførere, teknikere, arbejdsgivere og selvstændige. Det betyder bl.a., at jordbrugere, gartnerier, planteskoler, frugtplantager, anlægsgartnerier, kommuner, viceværter m.fl., skal føre journal over forbruget af pesticider. Registrering af forbrug af gasningsmidler og plantebeskyttelsesmidler på golfbaner er dog omfattet af andre bekendtgørelser.
- Som konsekvens af ovenstående betyder det, at jordbrugere med et samlet dyrket areal på under 10 hektar også har pligt til at føre sprøjtejournal for anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler til professionel brug. Kravet træder i kraft fra planperioden 1. august 2018 - 31. juli 2019.
- At det ligesom i den tidligere bekendtgørelse, er ejere og brugere af jordbrugsvirksomheder med et samlet dyrket areal på 10 ha. eller derover, og ejere og brugere af øvrige jordbrugsvirksomheder såsom gartnerier, planteskoler, frugtplantager mv. med en årlig momspligtig omsætning på 50.000 kr. eller derover, der har pligt til at **indberette** virksomhedens forbrug af plantebeskyttelsesmidler.
- Som nyt, at registreringsnummeret på det anvendte plantebeskyttelsesmiddel skal oplyses i indberetningen. Ved elektronisk indberetning er ændringen i praksis uden betydning.
- Som nyt, at oplysningerne i sprøjtejournalen nu skal opbevares i mindst tre år, mod tidligere fem år.

Fonden for økologisk landbrug:

Særpulje for tilskud til Eksportfremme i 2018

Ansøgningsfristen er mandag den 28. august 2017 kl. 12.

[Se mere her](#)

Kontakt Mona H. Christensen (tlf.: 8740 5478) (ferie uge 29-30-31)

Maya Bojesen

Tlf: 21 71 77 57
myb@seges.dk

Hanne Lindhard Pedersen

Tlf: 87 40 66 06/Mobil: 23 82 63 47
hlp@seges.dk

Lene Baarts

Tlf: 40 45 99 98
lba@seges.dk